

Glasfakta INFO Iriserende glas

Iriserende glas

Iriserende glas har en regnbueskinnende overflade.

Overfladen skabes ved at man først opvarmer glasset og bagefter sprøjter metalsalte ud over overfladen. Det kan være tinklorid (SnCl_2), bariumklorid (BaCl_2) eller strontiumnitrat ($\text{Sr}(\text{NO}_3)_2$). Dampene danner tynde lag på glasset som giver farveeffekten. De er dog helbredsskadelige, så det kræver, at man beskytter sig ved at have god ventilation og udsugning.

Antik irisering kaldes det, når man iriserer et glas to gange.

Kært barn har mange navne, og derfor kendes glasset både som regnbueglas, iriserende glas, irisglas og iridiserende glas.

I gammelt anløbet glas ses også farver i glasoverfladen fra alkaliangreb.

Hos **Bullseye Glass** kaldes det iridicerende. Glasset – i plader - fås primært som regnbue, guld eller sølv.

Favrile glas er en type af iriserende kunst glas designet af Louis Comfort Tiffany.

Favrile er forskellig fra andre iriserende glas, fordi dets farve er ikke kun på overfladen, men indlejret i glasset. Det oprindelige handelsnavn Fabrile stammer fra et gammel engelsk ord, fabrile, der betyder "hånd-smedet" eller håndlavede. Tiffany ændres senere ordet til Favrile ", da det lød "bedre".

Nogle af de karakteristiske farver i Favrile glas omfatter "Gold Lustre", samisk Rød, "Mazarin blå", "Tel-al-Amana", og Aquamarine.

Historie

Favrile blev patenteret i 1894 og først produceret i 1896. Tiffany grundlagde sit første glasfremstillingsfirma i 1892, som han kaldte Tiffany Glas og Udsmykning Company. Fabrikken, Tiffany Furnaces, blev placeret i Corona, Queens, New York og ledes af den dygtige engelske indvandrer Arthur J. Nash. Det var her, at Tiffany etablerede sin unikke metode til glasfremstilling: behandling af smeltet glas med metalliske oxider, der absorberes i glasset og skabte en luksuriøs iriserende overflade effekt.

I 1865 rejste Tiffany til Europa, og i London besøgte han The South Kensington Museum, senere omdøbt til Victoria and Albert Museum, hvis omfattende samling af romerske og syriske glas gjorde et dybt indtryk på ham. Han beundrede farvning af middelalderlige glas og var overbevist om, at kvaliteten af moderne glas kunne forbedres.

Fra Wikipedia, den frie encyklopædi

Iriseren på en sæbeboble

Iriseren (også kaldet **irisering**, (perlemorsagtigt) **farvespil**, **regnbueglans** og **perlemorsglans**) er en farve som skifter farve alt afhængig af, hvilken vinkel den ses fra. Iriseren forekommer naturligt, men kan også skabes kunstigt. Iriseren ses flere forskellige steder bl.a. på sæbebobler, cd'er og spildt benzin, af og til ses det også på fjer, muslinger, insekter, maling, slanger, fisk, sten, skyer og planter (sjældent). Iris kommer fra det græske ord ἴρις (îris), som betyder regnbue.

Iriserende glas i kirkevindue i Nyborg

Det imponerende **Nyborg-vindue** afslutter den seneste store renovering af Vor Frue Kirke, som blev påbegyndt allerede først i 1970'erne og gjaldt området omkring alteret. På dette tidspunkt blev den gamle altertavle fjernet, og det meget kulørte vindue i østgavlen blev erstattet af et i klart glas. Det store træ, der står uden for vinduet, fungerede i en årrække som en slags naturens egen altertavle; men ælde, storme og lynnedslag har taget hårdt på det, og det kraftige lysindfald gennem vinduet gjorde, at kirkens inventar fremstod i modlys og ikke kom til sin ret.

Da Maja Lisa Engelhardt havde afleveret sit alterkors til kirken, så menighedsrådet nye muligheder og opfordrede kunstneren til at udarbejde et forslag til det tredelte vindue bag alteret. Dette skulle vise sig at blive helt unikt.

En lang arbejdsproces

Med erfaringer fra mere end tyve fuldførte kirkeudsmykninger i Danmark og sit indgående kendskab til kirkekunst og –vinduer både herhjemme og i udlandet – ikke mindst klosterkirken Saint-Denis nord for Paris – forestillede Maja Lisa Engelhardt sig, at det nye vindue skulle fremstilles i iriserende glas. Det er kendt fra Frankrig, men har ikke tidligere været anvendt her i landet i et helt kunstværk. Iriserende glas har den særlige egenskab, at det dæmper modlys, men samtidig bevarer det lyse rum. Det er smukt i dagslys, men ikke mindre inciterende i skumringen, hvor det antager en betagende, blå tone. Ved mørk aften, når der er tændt lys i kirken, fremstår det med et perlemorsagtigt skær og kaster lampelyset tilbage i alle regnbuens farver.

Kirkevinduet er blevet udført i værkstedet hos glarmester Per Hebsgaard i Præstø; en proces, der har stået på i mange måneder. Først har Maja Lisa Engelhardt på sandblæst glas malet en såkaldt grisaille, et maleri i udelukkende sort/hvid og gråtoner, der herefter er blevet brændt. Herpå er med silikone limet de udskårne stykker iriserende glas. I vinduets 27 felter var i forvejen isat termoruder.

Midt i marts kunne enkeltruderne med glasmaleri og iriserende glas endelig monteres.

På internettet finder man på <http://www.nyborgkirke.dk/altervinduet.html> seks glimrende små videofilm, hvor man kan følge Nyborg-vinduets kunstneriske og håndværksmæssige tilblivelse, lige fra den spæde begyndelse i november 2013 og frem til vinduet er monteret, og stilladset tages ned.